

Připomínáme si 30. výročí sametové revoluce

Každý si asi položí otázku jak je možné, že se zhroutil systém, který měl absolutní moc. Systém, který každého odpůrce společensky nebo fyzicky zlikvidoval. Jak je možné, že komunistická strana prohrála, když její členové byli ze zákona nadřazení nečlenům. Měli k dispozici policii, armádu, i milice. Vzpomeňme, jak komunistická moc utopila v krvi revoluci v Maďarsku, jak byla rozdupána pouhopouhá snaha o zlidštění systému v roce 1968 u nás.

Vždyť i zde stojíme na místě před boleslavským soudem, na místě kde bývala socha V. I. Lenina, jednoho z největších vrahů v dějinách lidstva, který byl pro KSČ vzorem a ideálem. I zde v tomto soudu se odehrávaly, stejně jako na desítkách jiných míst tehdejšího Československa, tzv. monstrprocesy. Tedy soudy, kdy byli zavírání, mučeni, případně popravováni nevinní lidé, aby byli ostatní zastrašeni. Nedá mi nepřipomenout alespoň pana Toužimského z evangelické církve, který zde byl odsouzen k mnohaletému žaláři - kromě jiných nesmyslů za to, že údajně pije Coca-Colu a kouří cigarety Lucky Strike, čímž vyjadřuje obdiv ke kapitalismu. I když soud probíhal až v odpoledních hodinách, rozsudek vyšel s předstihem v již v ranním vydání Rudého práva téhož dne.

Byla to doba, kdy komunistická moc likvidovala každý názor, který byl v rozporu s komunistickou ideologií. Proto likvidovala i náboženské svobody. Přesto křesťané, nejenže veřejným navštěvováním svých církví demonstrovali nesouhlas s ideologií komunismu a byli aktivní v tzv. podzemí, ale účastnili se např. ve významném počtu už pouti na Velehradě v roce 1985, která se změnila na největší protikomunistickou demonstraci, kdy přibližně dvě stě tisíc lidí vypískalo komunistického ministra a skandovalo požadavky za náboženskou a občanskou svobodu. A zde již bylo znát, že komunistická moc ztrácí jistotu a demonstrace je předzvěstí možných událostí příštích. V roce 1988 to byla i petice katolického aktivisty Augustina Navrátila, která získala neuvěřitelných 501 590 podpisů.

Proč tedy KSČ nezasáhla, proč lidé začali zvedat hlavy? Hlavní příčinou bylo, že sovětsí soudruzi zjistili, že jejich impérium nezadržitelně směřuje ke zhroucení, a že ho nezachrání žádné další represe. Pochopili, že problém není v nepřátelích, ale v systému, který na milionech mrtvých vybudovali. A začali intenzivně hledat záchranu. Proto byly v komunistických státech, na popud tehdejšího tajemníka ÚV KSSS Jurije Andropova, založeny tzv. prognostické ústavy, které měly hledat cestu, kudy z pasti ven a jak minimalizovat škody, kdyby se ukázala neudržitelnost současného stavu.

I u nás takový ústav vznikl a jeho, zcela jistě velmi pečlivě prokádovaní členové, velmi významně ovlivnili revoluční procesy tím, že obsazovali důležitá místa v polistopadových vládách, kde prosazovali proruskou a protievropskou politiku. Čehož jsme svědky dodnes. Cestu k efektivnímu komunismu se soudruhům nalézt nepodařilo, protože neexistuje. Když zahájili glasnost a perestrojku, rozpadl se jim celý komunistický blok. Neměli sílu kontrolovat své satelity a tak ještě před námi padl režim jak v Polsku, Maďarsku tak v bývalé NDR, kde již 9. listopadu padla berlínská zeď.

Komunistům se ale podařilo něco pro ně mnohem důležitějšího. Přesto, že nikdy nikdo nezradil tuto zemi tak jako komunistická strana, podařilo se jim utéci beztrestně od odpovědnosti. Když nastaly listopadové události, byla to pro komunistickou stranu, která nebyla schopna ničeho jiného než být moskevským poskokem již od dob Stalina, neřešitelná situace. Tak se alespoň snažila ovlivnit procesy tak, aby utrpěla co nejméně škod. Snaha o změnu, i o to změnu zmanipulovat, se projevovala i na Mladoboleslavsku.

Když byla stávka v boleslavském divadle, představení se zúčastnila i řada soudruhů, kteří předtím dostali průpravu na schůzce v gymnasiu a měli se snažit bagatelizovat protestní vystoupení herců. Nejasný smysl měla i falešná zpráva o smrti studenta Šmída (kterého zahrál agent StB Zifčák), která vyvolala reakci, kdy k smutečnímu oznámení vyvěšeném na výkladní skříni (naproti dnešního Kauflandu) stateční lidé začali nosit svíce. Vždyť i na Mladoboleslavsku se organizace prvního shromáždění občanů na hřišti za Májem snažila ujmout StB. Proto se další jednání přesunulo do husitské modlitebny.

To už ale nastala doba, kdy se v Praze tiskly plakáty, které jsme vozili z Mánesa. Vítězství revoluce bylo zřejmé. S česky švejkovským nádechem mohly být vnímány již první volby, kdy se na nás mezi kandidáty z plakátů usmívali i bývalí komunisté pod heslem nejsme jako oni. Na rozdíl od jiných států u nás komunistická strana zakázána nebyla. Proto slyšíme od současných komunistických poslanců slova o tom, že Milada Horáková byla popravena právem a že okupace v roce 1968 nebyla okupací a lidé umírali při autonehodách. Jsou to stalinistické výroky, od kterých se ovšem současná komunistická strana nedistancovala. Zkušenost nám říká, že pokud se státy nepoučí ze své historie, jsou nuceny ji prožívat znovu.

Je třeba připomenout slova kardinála Tomáška pronesená při děkovné mši za svatořečenou Anežku Českou, z které jsme odcházeli na Letnou. Vzkaz byl jasný: „Napřimte se!“

Když vidím některé naše představitele, kteří se chovají nikoliv jako státníci, ale jako lokajové asijských velmocí, je zřejmé, že to byla slova zásadní. A že k demokratickému myšlení máme ještě daleko. Napřimit se znamená určitý stupeň dospělosti. Znamená to přijmout odpovědnost. My ale stále hledáme, kde brát, ale když máme dát (mám na mysli např. přijmout několik syrských sirotků), tak máme takové množství výmluv, vystoupí z nás takový provinční nacionalismus, že by se měl člověk hanbou propadnout.

Říká se, že po pádu totality trvá právníkům přibližně šest měsíců, než vytvoří právní rámec demokracie. Ekonomům trvá šest let, než rozběhnou tržní hospodářství a občanům trvá šedesát let, než se stanou demokraty a vybudují skutečně demokratickou společnost. Jsme tedy přibližně v půli cesty. Máme sice politiky, ale nemáme státníky, máme sice ekonomy, ale nemáme hospodáře. Odmítli jsme sice komunismus, ale ovládají nás komunisté.

Použijme tedy svobody k vyjádření občanských postojů (jako jsme to udělali např. včera s 250 tisíci spoluobčanů na Letné). Přemýšlejme jak volit, aby se státníci a hospodáři v čele státu objevili.

Napřimme se!

Děkuji za pozornost.